

Модул 2017 Здраве и здравето на децата

Регламент (ЕС) № 114/2016 на Комисията представя списъка на целевите второстепенни променливи относно здравето и здравето на децата. Въпросите от модул 2017 относно здравето, имат за цел да съберат допълнителна информация за финансовото натоварване, свързано с разходи за медицински и стоматологични услуги, периодичност на посещенията и консултации с личен лекар и специалист, извършване на физически дейности по време на работа и извън работа, изчисляване на индекс на телесна маса. Въпросите, свързани със здравето на децата (0-15 години), се отнасят до общото здравословно състояние на децата в домакинството, ограничение на дейностите поради здравословни проблеми, непосредствени нужди от стоматологични и/или медицински прегледи и лечение.

Основни характеристики на Модул 2017 Здраве и здравето на децата:

- **Единици на наблюдение:**

Целевите променливи се свързват с няколко вида единици:

Информацията за финансовата тежест се прилага на ниво домакинство и се отнася до домакинството като цяло.

Информацията за здравето трябва да се предоставя за всички членове на домакинството към съответния момент или, ако е приложимо — за всички избрани респонденти на възраст 16 години и повече.

Информацията за общото здравословно състояние и степента на ограничаване на дейностите поради здравословни проблеми трябва да се предоставя за всяко дете на възраст между 0 и 15 години.

Информацията за неудовлетворените потребности от преглед или лечение при лекар или зъболекар за деца се прилага на ниво домакинство и се отнася до всички деца на възраст между 0 и 15 години, живеещи в домакинството като цяло.

Възрастта се отнася до възрастта към момента на интервюто.

- **Метод за събиране на данните:**

По отношение на приложимите на ниво домакинство променливи методът за събиране на данни е персонално интервю с респондента на домакинството.

По отношение на променливите, приложими на ниво отделни лица, методът за събиране на данни е персонално интервю с всички членове на домакинството към съответния момент, които са на възраст 16 или повече години, или ако е приложимо — с всеки избран респондент.

По отношение на променливите, засягащи деца, методът за събиране на данни е персонално интервю с респондента на домакинството.

Поради вида на събираната информация е приемливо да се провеждат само персонални интервюта (по изключение интервюта с упълномощен за целта представител за временно отсъстващи или недееспособни лица).

Променливата относно индекса на телесна маса (ВМІ) може да се изчисли въз основа на данните за височината и теглото, събрани по време на интервюто или събрани пряко от интервюираното лице чрез използването на съответна анкетна карта. Само стойността на ВМІ трябва да бъде предадена на Евростат.

- **Период на наблюдение:**

Целевите променливи се отнасят до различни видове референтни периоди:

По отношение на променливата за индекса на телесна маса, общото здравословно състояние на децата и степента на ограничаване на дейностите поради здравословни проблеми за децата — към момента на провеждане на интервюто.

По отношение на променливите, свързани с физическа активност — обичайно протичаща седмица.

По отношение на честотата на консумация на плодове и зеленчуци — обичайно протичаща седмица през съответния сезон.

По отношение на всички други променливи — последните 12 месеца.

- **Целеви променливи**

Променливите от модула са както следва:

HS200: Финансова тежест за медицински грижи

Включват се разходите свързани с:

- Здравни грижи за различни нужди (лечение, рехабилитация, профилактика) в различните му форми (хоспитализация, домашно лечение, амбулаторно лечение, дневно);
- Грижи за психичното здраве;
- Превантивни медицински услуги;
- Потребителска такса за здравноосигурени лица.

Изключват се:

- Вземането на лекарства с рецепта и без рецепта;
- Стоматологични услуги.

Разходите за задължителни или доброволни здравноосигурителни вноски трябва да бъдат изключени като цяло.

HS210: Финансова тежест за стоматологични грижи

Включват се разходите свързани с:

- Здравни грижи предоставени от стоматолог или ортодонт (специалист по ортопедична стоматология);
- Превантивни стоматологични услуги.

Изключват се:

- Самолечение, вземането на лекарства с рецепта и без рецепта;
- Други медицински услуги.

Разходите за задължителни или доброволни здравноосигурителни вноски трябва да бъдат изключени като цяло.

HS220: Финансова тежест за лекарства

Включват се разходите свързани с:

- Предписани лекарства;
- Непредписани лекарства;
- Билкови лекарства, хомеопатични лекарства, хранителни добавки, хормонални лекарства;

- Лекарства със специална дозировка.

Изключват се:

- Контрацептиви (таблетки или хормонални таблетки);
- Билкови чайове (ако не се смятат за лекарства).

Разходите за задължителни или доброволни здравноосигурителни вноски трябва да бъдат изключени като цяло.

РН080: Брой посещения при зъболекар или ортодонт

Включват се:

- Посещения и консултации при зъболекар, включително и в чужди държави, напр. по време на почивка.

Изключват се:

- Домашни посещения и консултации по телефона;
- Посещения като придружител на друго лице, напр. дете или възрастен роднина.

РН090: Брой консултации при общопрактикуващ лекар или семеен лекар

Включват се:

- Посещения в болнични заведения като извънболничен пациент;
- Посещения и консултации при общопрактикуващ лекар, включително и в чужди държави, напр. по време на почивка.

Изключват се:

- Контакти с медицинска сестра от името на общопрактикуващ лекар, например за получаване на рецепта; с цел лабораторни изследвания или посещения за предписани и назначени лечебни процедури (напр. инжекции);
- Контакти по телефона (дори и с лекар) без да се консултираш за личното си здраве (напр. просто за записване на час за преглед с лекар);
- Посещения като придружител на друго лице, напр. дете или възрастен роднина.

РН100: Брой консултации с лекар или хирург специалист

Включват се:

- Консултации с педиатър, акушер-гинеколог и гинеколог, офталмолог и психиатър;
- Посещения в Спешно отделение (това са посещения в болничните отделения за спешна помощ);
- Амбулаторни посещения (това са посещения в болничните амбулаторни отделения);
- Посещения при лекар специалист или хирург в чужди държави, напр. по време на почивка.

Изключват се:

- Контакти с медицинска сестра от името на общопрактикуващ лекар, например за получаване на рецепта; с цел лабораторни изследвания или посещения за предписани и назначени лечебни процедури (напр. инжекции);
- Посещения при общопрактикуващ лекар или стоматолог;
- Контакти с лекар по време на хоспитализация;
- Контакти по телефона (дори и с лекар) без да се консултираш за личното си здраве (напр. просто за записване на час за преглед с лекар);

- Посещения като придружител на друго лице, напр. дете или възрастен роднина.

PH120: Вид физическа активност по време на работа

Въпросът се отнася до физическата активност свързана с основната дейност/работа на респондентите, която те имат в една обичайна седмица. Въпросите се задават дори и ако анкетираното лице не се определя като активно (безработни, пенсионери, домакиня и други неактивни лица). Физическата активност се отнася до:

- Ако респондента работи или учи – оценката физическата активност следва да бъде съобразена с основната му работа/дейности свързани с обучението му.
- Ако респондента е безработен – оценката на степента на физическа активност следва да бъде съобразена с основните задачи, които той изпълнява в процеса на търсене на работа.
- Ако респондента е пенсионер – основните му задачи, може да са в областта на поддръжка на дома, домакинска работа, грижа за внуци и т.н.

Респондентът отговаря за една типична, обичайна седмица от неговото ежедневие, а не за конкретен период. Ако през различни седмици (дни) той има физически натоварвания в различна степен, то отговора му трябва да бъде на базата на средна оценка за основните дейности, с които се занимава.

Само в случаите, при които респондента посочи, че не би могъл да изпълнява никакви работни задачи, например поради увреждане, заболяване и т.н., то анкетъора отбелязва отговор 5 „Не извършва никакви дейности, свързани с работа“.

Работа: Под работа се има предвид основната дейност, това, с което респондентите обичайно се занимават. Дейностите може да са свързани с основна работа (платена или доброволна), домашни задължения, грижи за дома и семейството, обучение и т.н.

Предимно в седнало или предимно в изправено положение: отнася се до работните задачи, които включват леко физическо усилие, най-вече дейности в седнало или изправено положение. Дейности, които изискват стоене изправен, но не включват допълнителни физически усилия трябва да бъдат включени.

Примери:

- Седнало положение на работа: лека офисна работа, работа на бюро, четене, писане, рисуване, използване на компютър, говорене или разговори по телефона, учене, шофиране на кола или камион, шиене и т.н.
- Изправено положение по време на работа, което не включва допълнително физическо усилие: преподаване, услуги в сферата на продажбите, фризьорски и козметични услуги, управление на трафика и т.н.

Предимно ходене или задачи свързани с умерено физическо усилие: отнася се до работните задачи, които включват най-вече ходене или задачи, които включват умерено физическо усилие.

Примери:

- Ходенето по време на работа: доставки (писма, пратки), носене на леки товари, поливане на тревата или градината, сестрински грижи и т.н.
- Задачи на умерено физическо усилие: леки ремонтни дейности като електро, ВиК услуги, автомобилни ремонти, работа с машини или инструменти, пробиване,

боядисване, медицински сестри, домакински задачи, включващи средно физическо усилие, като напр. почистване на дома, пазаруване или игра с децата и т.н.

Предимно тежък труд или физически трудна работа: отнася се до работните задачи, включващи тежки физически усилия.

Примери: използването на тежки електрически инструменти, тежки строително-монтажни дейности, дърводобивни дейности, работа в мини, рудници, пренасяне на тежки товари, товаро разтоварителни дейности на тежки материали, подреждане или цепене на дърва, тежка селскостопанска работа и т.н.

РН130: Време, прекарано във физическа дейност (с изключение на труд) в типична седмица

Въпросът се отнася до честотата и продължителността на времето, прекарано в спорт, фитнес или друга спортна дейност (напр. бързо ходене, игри с топка, бягане, колоездене или плуване, аеробика, бадминтон). Този вид физическа активност обикновено се практикува през свободното време. Посочва се средната продължителността на физическата активност в минути, в часове или комбинирано през типичната седмица.

Спорт: отнася се до физическа активност, която е редовна и изискваща необходимите умения. Спортът често се свързва с физическа дейност, състезателни или забавни игри.

Примери: игри с топка, лека атлетика, състезания по колоездене, бягане, плуване и т.н.

Фитнес: отнася се до физически упражнения за запазване или подобряване на физическата форма. Примери: тренировки за издръжливост, упражнения за сила, упражнения за разтягане и т.н.

Развлекателна физическа активност (през свободното време): се отнася до дейността за отдых чрез извършване на физически дейности, които водят до задъхване или ускоряване на сърдечният ритъм. Това са физически дейности, извършвани в свободното време с умерена интензивност измерена чрез най-малко 10 минутна продължителност. **Най-малко 10 минутна продължителност** се отнася до дейности (бързо ходене, игри с топка или бягане), която се извършва в продължение на поне 10 минути без прекъсване.

Примери: скандинавско ходене, бързо ходене, игри с топка, бягане, колоездене, плуване, аеробика, гребане, бадминтон и други

Придвижване (пътуване до работното място): се отнася до дейности за достигане на определени места и обратно. Пътуването на дълги разстояния не трябва бъде включено тук.

Примери: ходене или каране на велосипед (ролери, ролкови кънки, скейтборд) от дома до работа / училище и обратно, от работа на пазар и от пазар до дома.

РН140: Честота на консумирането на плодове

Въпросът се отнася до честотата на консумация на плодове през обичайно протичаща седмица (включително почивните дни). Плодовете могат да бъдат под всякаква форма – пресни, замразени, изсушени или от консерва (компоти), както и под формата на прясно изцеден сок. Те могат да бъдат нарязани на малки парчета или под формата на пюре. Прясно изцедените сокове от плодове у дома (в ресторант, бар или друго място) са включени.

Изключват се соковете от концентрат, обработени плодове или с изкуствени подсладители.

Количеството на консумираният сок е без значение, ако той е поне една чаша се брой за една порция. Порцията се определя приблизително колкото една шепа. Например за една порция се приема:

- един средно голям плод като ябълка, круша, банан, портокал и т.н.;
- средно големи и по-малки плодове: например две сливи, три кайсии, два броя киви, седем ягоди, една шепа (около 14) от череши, шепа боровинки;
- парче от по-големите по размер плодове: например половин грейпфрут или авокадо, парче ананас, пъпеш, диня и т.н.;
- плодова салата: поне три пълни супени лъжици салата от плодове;
- за една порция плодов сок се счита 150 мл. неподсладен сок от пресни плодове.

РН150: Честота на консумирането на зеленчуци

Въпросът се отнася до честотата на консумация на зеленчуци или салата през обичайно протичаща седмица (включително почивните дни).

Включва се консумацията им под всякаква форма – например супи (топли и студени), консервираните зеленчуци, зеленчукови ястия (вкл. бобови – боб, леща, грах) както и сокове от прясно изцедени зеленчуци. Те могат да бъдат на малки парчета или под формата на пюре. Прясно изцедени зеленчукови сокове, приготвени у дома (в ресторант, бар или друго място) са включени. Изключват се соковете от концентрат, обработени зеленчуци с изкуствени подсладители и т.н. Картофите и други подобни храни богати на въглехидрати, напр. хляба и зърнените храни не следва да се включват като ежедневна порция зеленчуци.

Количеството на консумираният сок е без значение, ако той е поне една чаша се брой за една порция. За една порция се приема:

- Зелени зеленчуци: например, четири супени лъжици зеле, спанак, пролетни зеленчуци или зелен фасул;
- Варени зеленчуци: три препълнени супени лъжици зеленчуци приготвени (напр. на пара, варени, в микровълнова фурна) като тиквички, моркови, брюкселско зеле и др.
- Салати: три стръка целина, парче краставица (около 5 см), един среден домати, седем чери домати и т.н.
- Една чаша (150 мл) от неподсладен прясно изцеден 100% зеленчуков сок.

РС010Т: Общото здраве (дете)

Въпросът се отнася до усещането за общото/цялостното здраве на детето, а не за моментното здравословно състояние, т.е. няма за цел да отразява временните здравословни проблеми. Информация се получава от възрастен човек, който живее в същото домакинство.

Включват се различни измерения на здравето – физическо, социално и емоционално състояние, признаци и симптоми, свързани със здравето. Няма ограничения по отношение на времето. Отговаря се по принцип.

Изключват се моментните и краткотрайни заболявания.

РС020Т: Ограничения в дейността поради здравословни проблеми (Дете)

Въпросът се отнася за дълготрайни ограничения в активността на детето (между 0 и 15 години) въз основа на здравословни проблеми. Оценката се основава на субективна

преценка за това дали детето е ограничено от текущо физическо, умствено или емоционално състояние, включително заболяване или увреждане, в сравнение с децата на същата възраст. Тук са включени последици от травми / инциденти, вродени състояния и/или дефекти, и т.н.

Само ограничения пряко причинени или свързани с един или повече здравословни проблеми се зачитат. Ограничения, поради финансови, културни или други несвързани със здравето причини, не се взимат предвид.

Дейността се определя в зависимост от "възможността за изпълнение на задача, или действия от страна на детето" според което ограниченията на дейността могат да се определят като "затруднения при извършване на дейност". Под ограничения се има предвид състоянието, при което детето е ограничено да извършва дейности или занимания, които децата на неговата възраст извършват. Обхващат се всички дейности: може само да се облича, храни, придвижва, да се забавлява у дома или в училище.

Следващите въпроси се отнасят за всички деца на възраст между 0 и 15 години, живеещи в домакинството като цяло. Възрастта се отнася до възрастта в момента на интервюто. Ако поне за едно дете не може да бъде задоволена съответната потребност се приема, че за всички деца в домакинството не могат да бъдат задоволени съответните потребности от лекарски грижи. Целта на променливите е да се установи достъпа до медицинска/зъболекарска помощ по отношение на нуждите на децата в домакинството, в зависимост от необходимостта от медицински/зъболекарски преглед или лечение, дали са потърсили помощ и ако не са получили - по каква причина.

HC010T: Непосрещнати нужди от медицински преглед или лечение (деца)

Включват се:

- Здравни грижи за различни нужди (лечение, рехабилитация, профилактика) в различните му форми (хоспитализация, домашно, амбулаторно и/или дневно лечение);
- Грижи за психичното здраве;
- Превантивни медицински услуги.

Изключват се:

- Вземането на лекарства с предписание и без предписание;
- Стоматологични услуги.

HC020T: Основна причина за непосреднати нужди от медицински преглед или лечение (деца)

Описание на причините за непосреднати нужди:

- **Не може да си позволи (твърде скъпо)**

Идеята на „не мога да си го позволя (твърде скъпо е)“, че домакинството не може да си позволи консултация с лекар/специалист поради липса на средства по принцип, а не в сравнение с други услуги (например че е по-скъпо от преди). Фактът, че цената не се покрива от осигуровките е особено важен елемент. Ако домакинството не може да си позволи да плати за лечението / изследването на децата, това трябва да бъде отнесено в тази категория. Освен това, ако разходите за транспорт до мястото на медицинския преглед/лечение е твърде скъпо, категорията не може да си позволи (твърде скъпо) трябва да бъде избрана.

- **Списък на чакащите или чакането за медицински преглед е твърде дълго**

Този отговор се използва в случаите, когато децата са били действително в списъка на чакащите и в същото време не са получили помощ, въпреки необходимостта от спешни грижи; за деца при които е имало забавяне в получаването на медицински грижи, както и за лица, които са обезкуражени да търсят грижи за децата си, заради дългото чакане.

Изключват се: времето за чакане в деня на приемането (прекарано време в чакалня); в списъка на чакащите за прегледи (неспешни), ако случаят не се разглежда като спешен.

- **Твърде далеч за пътуване или няма смисъл от пътуване**

Изключват се: не могат да си позволят разходите за транспорт, които следва да се отнесат към отговор „Не може да си позволи (твърде скъпо)“.

HC030T: Непосрещнати нужди от стоматологичен преглед или лечение (деца)

Включват се:

- Здравни грижи предоставени от стоматолог или ортодонт (специалист по ортопедична стоматология);
- Превантивни стоматологични услуги.

Изключват се:

- Самолечение, вземането на лекарства с рецепта и без рецепта;
- Други медицински услуги.

HC040T: Основна причина за непосрещнати нужди от стоматологичен преглед или лечение (деца)

Описание на причините за непосрещнати нужди:

- **Не може да си позволи (твърде скъпо)**

Идеята на „не мога да си го позволя (твърде скъпо е)“, че домакинството не може да си позволи консултация със стоматолог/ортодонт поради липса на средства по принцип, а не в сравнение с други услуги (например че е по-скъпо от преди). Фактът, че цената не се покрива от осигуровките е особено важен елемент. Ако домакинството не може да си позволи да плати за лечението/консултацията на децата, това трябва да бъде отнесено в тази категория. Освен това, ако разходите за транспорт до мястото на стоматологичния преглед/лечение е твърде скъпо, категорията не може да си позволи (твърде скъпо) трябва да бъде избрана.

- **Списък на чакащите или чакането за стоматологичен преглед е твърде дълго**

Този отговор се използва в случаите когато децата, са били действително в списъка на чакащите и в същото време не са получили помощ, въпреки необходимостта от спешни грижи; за деца при които е имало забавяне в получаването на стоматологични грижи, както и за лица, които са обезкуражени да търсят грижи за децата си, заради дългото чакане.

Изключват се: времето за чакане в деня на приемането (прекарано време в чакалня); в списъка на чакащите за прегледи (неспешни), ако случаят не се разглежда като спешен.

- **Твърде далеч за пътуване или няма смисъл от пътуване:**

Изключват се: не могат да си позволят разходите за транспорт.

Модул 2017 Здраве

допълнителни променливи втори приоритет

В съответствие със споразумение на ЕСС от 19 ноември 2015 г. относно включването на допълнителни променливи в изследването SILC 2017, България включи допълнителни променливи свързани със здравето на лицата.

Въпросите се отнасят за здравето, с изключение на използването на услуги за домашни грижи за лични нужди; брой нощувки, прекарани като пациент в болница; използване на лекарства, предписани от лекар, тютюнопушене и честотата на консумация на алкохолни напитки от всякакъв вид.

Въпросите се отнасят за всяко лице в домакинството на 16 и повече години

РН100Т1: Затруднено виждане, дори когато носите очила или контактни лещи

Целта на променливата е да оцени функционалните ограничения за виждане, независимо от причините за ограниченията (по рождение, заболяване, злополука, старост и др.).

Виждане се отнася до индивидуалното използване на очите и визуалния капацитет на човек да възприема или наблюдава какво се случва около него/нея.

Затрудненото виждане включва проблемите на късогледството, далекогледството, нощната слепота (кокоша слепота). Затруднение във виждането се отнася дори и за едното око, ако лицето изпитва затруднения да вижда пред себе си. Но не се включват проблеми с периферното зрение.

Идеята е да се измери ограничението в дългосрочен план (хронично ограничение), така че всички временни проблеми следва да бъдат изключени.

Използването на **помощни средства за подобряване на зрението** включва използването на всякакви средства, които подобряват зрителния капацитет на лицето (очила, контактни лещи и др.)

РН110Т1: Трудности със слуха, дори при използване на слухов апарат

Променливата се отнася до оценка на функционалните възможности на човек да чува в тиха или шумна стая.

Слуховите затруднения включват редица проблеми, като: възприемане на силата на звука и честотата, неразграничаване на реч от фоновия шум, и локализация на звуци (звуци от различни източници). Затрудненията могат да засягат чуването с едното или с двете уши.

Този въпрос трябва да събере информация за дългосрочни (хронични) проблеми, като изключва временни трудности.

Използването на **помощни средства за подобряване на слуха** включва използването на всякакви средства, които подобряват слуховия капацитет на лицето (слухови апарати, импланти и др.)

РН120Т1: Затруднено ходене или изкачване на стъпала

Чрез този въпрос се изучават ограниченията при извършването на действието „ходене”, а не ограниченията в ходенето поради други функционални проблеми. Въпросът оценява възможностите на анкетираното лице да ходи без бастун или друго помощно средство или

помощ от друг човек. Например, за слепите хора кучето водач не е помощното средство по отношение на ходенето им.

Изкачване на стъпала се отнася до придвижването нагоре или надолу по стълби.

Затруднения при ходене или изкачване на стъпала включва набор от проблеми, свързани с мобилността, включително проблеми при ходене на къси или дълги разстояния; проблеми при ходене нагоре или надолу по стъпала, неспособност да се измине каквото и да е разстояние без да спира да си почине; неспособност да ходи, без да използва помощни устройства; неспособност да стои дори за кратък период от време и се нуждае от инвалидна количка, за да стигне от едно място на друго. Трудностите, произтичащи от нарушения в равновесието, издръжливостта, или други не-мускулно-скелетни системи са включени. Всяко затруднение с ходене (независимо дали е на плоска земя или нагоре или надолу по стъпала) да бъде описано.

Този въпрос трябва да събере информация за дългосрочни (хронични) проблеми, като изключва временни трудности.

Способността да ходиш или да изкачваш стълби не трябва да се извършва с каквато и да е било помощ от друго лице или помощно устройство. Помощните средства за ходене включват хирургически обувни принадлежности (чорапи, обувки), бастуни, шини, патерици, протези и т.н. Ако е необходимо друг човек да Ви държи за ръка, това се счита за помощ. Някои протези или изкуствени крайници, според това как се използват и дали са смятани като част тялото, могат да не бъдат смятани като помощни средства. Използването на парапети като цяло не се смята за използване на помощни средства.

РН130Т1: Трудности при спомняне/припомняне или концентриране

Въпросът има за цел да оцени функционалните способности на човек да си припомни и да се концентрира

Спомнянето се отнася за конкретното лице и неговия/нейния капацитет да си припомня какво се случва около него. Това означава, че индивидът може да си спомни или да помисли отново за нещо, което се е случило в миналото (в близкото минало или по-назад). При по-младите хора, помненето често е свързано със съхраняване на факти научени в училище и способността да се сети за тях, когато е необходимо.

Концентрацията се отнася психическата способност да се постигне някаква задача, като четене, изчисляване или научаване на нещо. Тя е свързана с акцент върху задачата, която трябва да се изпълни. Това е акт на насочване цялото внимание върху един обект или съсредоточаване, без разсейване, върху едно нещо.

Трудности при спомнянето или концентрирането - обхващат много различни проблеми; лице, което има проблем с ориентирането; или не е в състояние да се концентрира върху това, което прави; или лице, което забравя, къде се намира; или какъв месец е. Човек с трудности да си спомни какво някой току що му е казал, или изглежда объркан или уплашен от повечето неща. Тук трябва да бъде включено всяко затруднение със спомнянето, концентрирането или разбирането какво се случва около един човек. Не трябва да се описват трудности при спомняне или концентриране, предизвикани от ежедневни ситуации, като например висока натовареност, стрес или в резултат на злоупотребата с наркотични вещества.

Този въпрос трябва да събере информация за дългосрочни (хронични) проблеми, като изключва временни трудности.

PH140T1: Брой нощувки като пациент в болница

Въпросът се отнася до брой нощувки прекарани в болнично заведение за лечение през последните 12 месеца, предхождащи датата на интервюто.

Включват се:

- Хоспитализация, както и хоспитализация извън страната. Усложнения по време на бременност, усложнения преди/по време/след раждане, аборт.

Изключват се:

- Еднодневни процедури без преспиване в болница;
- Амбулаторни прегледи;
- Раждане.

Ако респондентът в момента е в болница и това е единствения случай на болнично лечение през последните 12 месеца, тогава не се посочва брой нощувки като пациент в болница.

PH150T1: Използването на каквито и да било услуги за домашни грижи за лични нужди

Домашни грижи покриват широк спектър от здравни и социални услуги и се отнасят до предоставяне на медицински и немедицински грижи и услуги в дома, подпомагащи гледането на лица, които поради физическо или психическо заболяване, увреждане, или поради старост не могат да изпълняват специфични лични грижи и домашни дейности, или са ограничени в собственото си жилище. Тук се включват услуги за домашни грижи, като посещение на медицинска сестра, фелдшер или акушерка от здравен институт, агенция или сдружение, или от друга обществена организация, използвайки професионален или непрофесионален (доброволен) персонал за предоставяне на грижи.

Формални услуги за домашни грижи, са услуги за домашни грижи, предоставяни от професионални здравни, социални или общински работници или от доброволци служители, работещи за организации, специализирани в предоставяне на услуги за домашни грижи. Грижи, предоставени от членове на семейството, приятели, съседи или други непрофесионалисти са изключени.

Домашни медицински услуги са например допълнителна помощ, след престой в болница, помощ за лица с хронични заболявания, които се нуждаят от грижа за себе си в дългосрочен план, домашна хемодиализа, предоставяне на инструкции на родителите на бебе преди и след раждане и т.н.

Изключват се: посещения на лекар в домовете на пациентите.

Домашни немедицински услуги: например помощ за лична хигиена, хранене, обличане, къпане и т.н. Услугите се предоставят на лицето, което се нуждае от тях в собствената му къща.

Помощ за домашната работа или за възрастни хора: тези услуги включват задачи, като например съдействие при извършване на ежедневни или рутинни домашни задачи (приготвяне на храна, почистване на дома, пране, гладене, напомняне за медикаменти, грижи за финансите и административни задачи, пазаруване за различни предмети, и т.н.). Тези услуги се предлагат от общината или частни организации, с цел да се даде възможност на лицето, което се нуждае от помощ, да продължи да живее в собствената си къща.

Доставка на храна по домовете: грижи, насочени към предоставяне на храна на лица, които не могат да излязат до магазин за храна или имат затруднения при приготвянето на

храна за себе си, заради физическо или психично заболяване, увреждане или поради старост.

Транспортни услуги: от врата до врата, а понякога и специално пригодени услуги, които позволяват на лицата, ограничени до собствените си жилища поради увреждания и/или напреднала възраст, да пътуват до различни цели, като например за медицински прегледи, за пазаруване, за дейности свързани с отдих и т.н.

Други услуги за домашни грижи могат да бъдат предвидени като подкрепа в личностното развитие на лица с физически или умствени увреждания и/или които са в социална изолация (с цел преодоляване на бариерите при достъпа до заетост, образование и възможности за отдих). Морална подкрепа и подкрепа на семейството като цяло следва да бъдат включени в отговора на въпроса; като тук се отнася и помощ с превод за хората с увреден слух и четене за слепи хора.

РН160Т1: Използването на каквито и да било лекарства, предписани от лекар

Въпросът се отнася до приеманите от анкетираните лица медикаменти, лекарства през последните две седмици, предшестващи интервюто. Чрез въпроса се цели да бъде установено дали лицето реално е използвало медикаменти, т.е., лицето е приемало или е започнало приема им в наблюдавания период, а не просто, че има рецепта за тях. Наблюдаваният период се изчислява за две седмици назад до деня, предхождащ интервюто.

Включват се:

- Лекарства, билкови лекарства, хомеопатични лекарства, хранителни добавки (витамини, минерали или сиропи), контрацептивни таблетки и хормони в случаите, при които медикаментите се употребяват с терапевтична цел за лечение;
- Лекарства със специална дозировка.

Изключва се:

- Контрацептивни таблетки и хормони;
- Лекарства без лекарско предписание.

Целта на следващите въпроси е да бъде събрана информация за някои аспекти и навици от ежедневието на анкетираните, които имат отношение към здравето като цяло. С въпросите за ръста и теглото на анкетираните лица ще се изчислява Индекс на телесна маса.

РН110. Колко тежите без дрехи и обувки?

Стойността се записва в килограми, като при отговора се допуска приблизителна оценка, ако респондента не знае точното тегло. При бременни жени се посочва теглото преди бременността.

РН110. Колко сте висок (а) без обувки?

Стойността се записва в сантиметри (без обувки), като при отговора се допуска приблизителна оценка, ако респондента не знае точните сантиметри.

РН170Т1. Пушите ли цигари и/или саморъчно навити цигари?

Целта е да се оцени броя на ежедневно пушещите, понякога пушещите и непушачите в момента на изследването без значение какво е количеството, което изпушват. При отговора трябва да се имат предвид всички изделия - не само цигари, но и пури, лула,

саморъчно навити цигари, цигарета, наргиле. Изключват се електронните цигари, както и цигари със смесено съдържание на тютюн и канабис или друг вид опиат.

PH180T1. По колко цигари пушите средно на ден?

На въпроса отговарят само тези, които пушат ежедневно като се посочва среден брой цигари, които лицето пуши в рамките на един ден.

PH190T1. През последните 12 месеца колко често употребявахте някакви алкохолни напитки?

Въпросът се отнася до честотата на консумация на алкохол през последните 12 месеца, предхождащи интервюто.

Термина „алкохолна напитка“ се отнася до всички видове напитки, които съдържат алкохол (бира, вино, спиртни напитки, коктейли, домашно направен алкохол – например домашна ракия) включително и слабо алкохолните. При отговора на въпроса е без значение количеството на употребата.

- Отговор „Всеки ден или почти всеки ден“ се отбелязва в случаите, когато консумацията е почти ежедневна.
- Отговор „Не и в последните 12 месеца, тъй като аз вече не пия алкохол“ се отбелязва в случаите, в които лицето не е консумирало алкохол през последната година, но поне веднъж през живота си е консумирало алкохол (изключват се случаите, при които лицето просто опитва алкохолната напитка). В случая е важна субективната преценка на респондента.

Отговор „Никога или само няколко пъти през живота си съм опитвал/а алкохолна напитка“ се посочва в случаите, когато респондентите никога не са употребявали алкохол. В случая е важна субективната преценка на респондента.